

LATVIJAS VISPĀRĒJĀS
VALDĪBAS BUDŽETA
PLĀNA PROJEKTS
2016.GADAM

RĪGA, 2015

Saturs

Ievads.....	3
Makroekonomiskās attīstības scenārijs	4
Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi	8
Pielikums: Metodoloģiskie aspekti.....	40

Tabulas

Tabula 0.i). Ārējās vides pamata pieņēmumi	5
Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori.....	6
Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas	7
Tabula 1c: Darba tirgus attīstība.....	7
Tabula 1d: Sektoru bilances	7
Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem	10
Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2015.-2016.gadā.....	11
Tabula 2.c: Netiešās saistības	11
Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm	12
Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm.....	13
Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija	14
Tabula 4.c Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā.....	14
4.c.i) Vispārējās valdības izdevumi izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātībai	14
4.c.ii) Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā	14
Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā	16
5.a.i) Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vispārējās valdības budžetā	16
5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi vispārējās valdības budžetā	19
5.b.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi centrālās valdības budžetā.....	20
5.b.ii): Diskrecionārie izdevumi pasākumi centrālās valdības budžetā.....	22
Tabula 5.c. Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vietējās valdības budžetā	23
Tabula 6.a: Valstu specifiskās rekomendācijas	24
Tabula 6.b: ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu	29
Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2015.-2018.gadam.....	39

Ievads

Latvijas Republika Eiropas Semestra ietvaros iesniedz Vispārējās valdības budžeta plāna projektu, ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr.473/2013. Regula paredz koordinēt un stiprināt budžeta uzraudzības procesu *euro* zonā kopumā:

- nodrošinot vienotu budžetu izstrādes laika ietvaru – budžeta procesa uzraudzība, kas tiek veikta pavasarī līdz ar Konverģences un Stabilitātes programmu sagatavošanu un iesniegšanu Eiropas Komisijā (turpmāk – EK), tiek papildināta ar otru uzraudzības fāzi, kas tiek īstenota rudenī, *euro* zonas dalībvalstīm gatavojot gadskārtējo valsts budžetu;
- nosakot vienotus budžeta principus, kas balstās fiskālajos nosacījumos, ko paredz stiprinātais Stabilitātes un izaugsmes pakts (turpmāk – SIP).

Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projektu 2016.gadam 29.septembrī ir apstiprinājusi valdība.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs

Pēc trim spēcīgas izaugsmes gadiem, kad Latvijas ekonomika bija starp straujāk augošajām valstīm Eiropas Savienībā (turpmāk – ES), iekšzemes kopprodukta (turpmāk - IKP) pieaugums 2014.gadā kļuva lēnāks un arī 2015.gada pirmajā pusgadā izaugsmes tempi turpināja samazināties. Ja laika periodā no 2011. līdz 2013.gadam Latvijas IKP auga par vidēji 4,7% gadā, tad 2014.gadā IKP palielinājās vien par 2,4%, bet 2015.gada pirmajā pusgadā ekonomikas izaugsme noslīdēja līdz 2,3%.

Ņemot vērā ārējās ekonomiskās vides attīstību un salīdzinoši vājos ekonomiskās izaugsmes datus par 2014.gadu, kā arī 2015.gada pirmo pusi, īstermiņā Finanšu ministrija (turpmāk – FM) prognozē salīdzinoši mērenu izaugsmi, taču vidējā termiņā sagaidāms, ka tā atgriezīsies savā potenciālajā līmenī.

Īstermiņā ekonomikas izaugsmi turpinās balstīt privātā patēriņa pieaugums, kā arī rūpniecības un eksporta attīstība. Papildus tam 2015.gada otrajā pusē gada pieauguma tempus bāzes efekta dēļ vairs neietekmēs pērnā gada augustā noteiktās Krievijas sankcijas. Tomēr nenoteiktība ārējā vidē arī turpmāk kavēs investīciju pieaugumu, tādēļ izaugsmes tempi paātrināsies tikai pakāpeniski. Atbilstoši FM prognozēm, Latvijas IKP pieaugums salīdzināmās cenās 2015.gadā būs 2,1%, savukārt 2016.gadā 3,0%.

Mazinoties ārējai nenoteiktībai un Latvijas uzņēmējiem pārorientējoties uz straujāk augošiem tirgiem, izaugsme pakāpeniski kļūs sabalansētāka starp ārējo un iekšējo pieprasījumu. Atbilstoši FM prognozēm, Latvijas IKP 2017. un 2018.gadā palielināsies par 3,6% gadā.

Izstrādājot vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenāriju, FM ir konsultējusies ar Latvijas komercbanku, Starptautiskā Valūtas fonda un Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) ekspertiem.

Lai nodrošinātu makroekonomisko rādītāju prognožu neatkarību, sagatavotās vidēja termiņa makroekonomisko rādītāju prognozes ir saskaņotas ar Latvijas Banku, kā arī ar Ekonomikas ministriju. Papildus tam FM 2015.gada 9.jūlijā makroekonomisko rādītāju prognozes prezentēja Fiskālās disciplīnas padomes potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupai, kura atbalstīja FM sagatavoto prognožu izmantošanu 2016.gada valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara 2016. – 2018.gada veidošanā¹.

Vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenārijs 2016. – 2018.gadam izstrādāts 2015.gada jūnijā, ņemot vērā 2015.gada 1.ceturkšņa IKP datus un aktuālāko pieejamo īstermiņa statistisko informāciju laika periodā līdz 2015.gada 8.jūnijam.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs veidots, pamatojoties uz EK 2015.gada pavasara prognožu tehniskajiem ārējās vides pieņēmumiem. Šie pieņēmumi paredz, ka vidējā naftas cena 2015.gadā būs 59,4 dolāri par *Brent* jēlnaftas barelu, savukārt 2016.gadā tā būs 66,0 dolāri. Tāpat tiek pieņemts, ka EUR/USD kurss 2015.gadā būs 1,08, savukārt 2016.gadā 1,07.

Prognozēs pieņemts, ka *euro* zonā turpināsies lēna, bet tomēr stabila ekonomikas atveseļošanās un izaugsmes tempi pakāpeniski kļūs straujāki, vidējā termiņā tuvojoties 1,5% -

¹ Fiskālās disciplīnas padomes Potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupas 2015. gada 9. jūlija sēdes protokols - http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_01_486_20150710_IKPDG_protokols2_projekts.pdf

2% izaugsmei. Prognozēs pieņemts, ka Grieķija paliek *euro* zonā un tās ekonomikas problēmas neietekmēs citu ES valstu ekonomisko attīstību. Tādējādi palielināsies pieprasījums pēc Latvijas precēm un pakalpojumiem, kas veicinās ekonomikas izaugsmes tempu paātrināšanos 2016. un 2017.gadā. Makroekonomiskajā scenārijā arī pieņemts, ka Krievijas noteiktās sankcijas pret ES valstīm saglabāsies spēkā vidējā termiņā, taču Latvijas uzņēmēji arī turpmāk spēs kompensēt eksporta kritumu uz Krieviju ar jaunu noieta tirgu atrašanu.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs ir izstrādāts, balstoties uz konservatīviem pieņēmumiem par ārējā un iekšējā pieprasījuma pieaugumu un ņem vērā gan iekšējās, gan ārējās vides riskus. Vidējā termiņā makroekonomiskās attīstības scenārija pozitīvie un negatīvie riski ir sabalansēti, tomēr īstermiņā dominē negatīvie riski, no kuriem būtiskākie ir ārējās vides riski, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju Austrumeiropas reģionā, Krievijas ekonomikas recesiju, vājo ekonomikas izaugsmi *euro* zonā, aktualizējušos imigrācijas problēmu un joprojām neskaidro Grieķijas finanšu situāciju, kā arī izaugsmes tempu bremsēšanos pasaules otrajā lielākajā ekonomikā Ķīnā.

Papildus ārējās vides riskiem makroekonomiskā scenārija izpildi ietekmēs arī iekšējie faktori, tajā skaitā situācija darba tirgū, uzņēmumu spējas piesaistīt finanšu līdzekļus un īstenot investīciju projektus, lai palielinātu ražošanas jaudas, kreditēšanas attīstība u.c. faktori, kas tiešā veidā ietekmē valsts kredītreitingu, procentu likmes, konfidences rādītājus un iekšzemes pieprasījumu.

Tabula 0.i). Ārējās vides pamata pieņēmumi

	2014	2015	2016
Īstermiņa procentu likme <i>euro</i> zonā (gada vidējā)		0,0	0,0
Ilgttermiņa procentu likme <i>euro</i> zonā (gada vidējā)		0,2	0,3
USD/EUR kurss (gada vidējais)	1,3	1,1	1,1
Nominālais efektīvais maiņas kurss ES	4,6	-10,7	-0,8
Pasaules IKP, izņemot ES, pieaugums salīdzināmās cenās, %	3,8	3,8	4,3
ES IKP pieaugums salīdzināmās cenās, %	1,4	1,8	2,1
Pasaules preču un pakalpojumu tirdzniecības apjomu izmaiņas ES eksporta tirgos, izslēdzot ES, %	3,0	3,9	4,8
Pasaules preču un pakalpojumu importa apjomu izmaiņas, izslēdzot ES, %	3,0	3,9	4,8
Naftas cena (<i>Brent</i>, USD par barelu)	99,7	59,4	66,0

Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori

	EKS ² kods	2014	2014	2015	2016
		Līmenis	Pieaugums %		
1. Reālais IKP	B1*g	21,3	2,4	2,1	3,0
no kā					
pieskaitāmi aprēķinātajai ietekmei no budžeta pasākumiem uz ekonomikas izaugsmi					
2. Potenciālais IKP		21,2	2,5	2,9	3,1
Devums					
Devums pot.IKP: darba spēks			0,0	0,2	0,3
Devums pot.IKP: kapitāls			1,1	1,0	1,0
Devums pot.IKP : faktoru produktivitāte			1,4	1,6	1,8
3. Nominālais IKP	B1*g	24,1	3,6	3,2	5,2
Reālā IKP komponentes					
4. Privātais patēriņš	P.3	13,4	2,3	2,6	3,5
5. Valdības patēriņš	P.3	3,6	3,4	3,0	2,5
6. Bruto pamatkapitāla veidošana	P.51	4,7	1,3	-0,9	2,5
7. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53	0,2	-26,2	-160,0	2,5
8. Eksports	P.6	12,3	2,2	2,5	4,5
9. Imports	P.7	12,9	1,6	-0,4	4,7
Devums reālā IKP pieaugumā					
10. Kopējais iekšzemes pieprasījums			2,3	1,9	3,2
11. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53		-0,3	-1,5	0,0
12. Preču un pakalpojumu tirdzniecības balance	B.11		0,4	1,7	-0,2

² Eiropas Kontu sistēma

Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas

	EKS kods	2014	2014	2015	2016
		Līmenis	Pieaugums %		
1. IKP deflators			1,2	1,1	2,1
2. Privātā patēriņa deflators			0,6	0,8	2,0
3. Saskaņotā patēriņa cenu indekss (SPCI)			0,6	0,8	2,0
4. Valdības patēriņa deflators			0,4	3,3	2,0
5. Investīciju deflators			1,2	1,5	2,5
6. Eksporta cenu deflators			-1,0	-0,2	1,0
7. Importa cenu deflators			-0,3	0,9	1,0

Tabula 1c: Darba tirgus attīstība

	EKS kods	2014	2014	2015	2016
		Līmenis	Pieaugums %		
1. Nodarbinātība, cilvēki, tūkst.		884,6	-1,0	0,1	0,2
2. Nostrādātās stundas		1303265233,0	1,0	0,1	0,2
3. Bezdarbs (%)			10,8	9,7	9,1
4. Produktivitāte uz nodarbināto			3,4	2,1	2,8
5. Produktivitāte stundā			1,3	2,1	2,8
6. Darbinieku atalgojums kopā, mljrd. euro	D.1	10275,6	7,3	5,7	5,2
7. Bruto alga, euro		765,2	6,8	5,5	5,0

Tabula 1d: Sektoru bilances

	EKS kods	2014	2015	2016
		% no IKP		
1. Neto aizdevumi/aizņēmumi attiecībā pret pārējām valstīm	B.9	1,2	1,2	0,8
no kā				
Preču un pakalpojumu bilance		-2,2	-2,0	-2,1
Primāro ienākumu un transfēru bilance		0,3	0,2	0,2
Kapitāla konts		3,1	2,9	2,7
2. Neto aizdevumi/aizņēmumi privātajā sektorā	B.9	0,5	2,6	1,8
3. Neto aizdevumi/aizņēmumi valdības sektorā	EDP B.9	-1,4	-1,4	-1,0
4. Statistiskā novirze		2,1	0,0	0,0

Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi

Latvijas fiskālās politikas principi, vidēja termiņa strukturālās bilances mērķis (turpmāk - MTO) un pielietotās atkāpes sakarā ar iemaksu atjaunošanos 2.pensiju līmenī nav mainīti un ir aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2015.-2018. gadam. Tāpat Latvijas fiskālās politikas vispārējais mērķis – ilgtspējīgi paaugstināt Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti – nav mainījies.

Sagatavojot aktuālo vispārējās valdības budžeta plāna projektu fiskālās politikas specifiskie mērķi ir tikuši precizēti, ņemot vērā apstākļus, kas jau bija zināmi, izstrādājot Latvijas Stabilitātes programmu 2015.-2018.gadam, piemēram, nepieciešamība nodrošināt papildus resursus aizsardzībai. Tāpat definējot fiskālās politikas specifiskos mērķus joprojām ir saglabāti Latvijas Stabilitātes programmā 2015.-2018.gadam noteiktie valdības rīcības virzieni - nodokļu ieņēmumu proporcijas pret IKP palielināšana un iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana. Līdz ar to specifiskie fiskālās politikas mērķi, kas vienlaikus ir arī vidēja termiņa budžeta politikas prioritārie attīstības virzieni ir sekojoši:

- 1) valsts aizsardzības spēju palielināšana, kāpinot valsts aizsardzības finansējumu pret IKP līdz 2% 2018.gadā;
- 2) ilgtspējīgas un sabalansētas valsts ekonomiskās attīstības veicināšana, valsts budžeta iespēju robežās primāri nodrošinot finansējuma pieaugumu aizsardzībai, iekšējai drošībai, veselībai un izglītībai;
- 3) iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana, pakāpeniski palielinot minimālo algu un ieviešot progresīvo iedzīvotāju ienākumu nodokļa neapliekamo minimumu;
- 4) nodokļu ieņēmumu apjoma pret IKP pakāpeniska palielināšana līdz 1/3 no IKP, pamatā uzlabojot nodokļu iekasējamību.

Augstāk minētie precizētie fiskālās politikas specifiskie mērķi būtiski sasaucās ar Latvijas Stabilitātes programmā 2015.-2018.gadam definētajiem principiem:

- nodrošināt atbildīgu un ilgtspējīgu fiskālo politiku, ievērojot fiskālo disciplīnu;
- kāpināt iedzīvotāju dzīves kvalitāti;
- nodrošināt labvēlīgu vidi ekonomikas attīstībai;
- nodrošināt ģeopolitiskajiem riskiem adekvātu valsts aizsardzības kapacitāti.

To ieviešanai īstenotie diskrecionārie ieņēmumu un izdevumu pasākumi tika iekļauti gan likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam”, gan likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” katram gadam un ir attiecīgi aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2015.-2018.gadam.

Tabulā Nr.3 sniegtie fiskālie dati ir sagatavoti pie nemainīgas politikas scenārija, kas ietver likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” iekļautos 2016.gada diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus. Nemainīgas politikas scenārijā 2016.gadā papildus izmaiņām, kas ir veidojušās sakarā ar atjaunoto makroekonomisko scenāriju, atjaunotas ir arī izdevumu prognozes atsevišķos vispārējās valdības līmeņos, piemēram pašvaldību budžetos, ņemot vērā aktuālos izpildes rādītājus, kas netiek klasificētas kā diskrecionārie izdevumu pasākumi un attiecīgi nav iekļauti tabulās nr.5. Tādējādi šīs izmaiņas

2016.gadā papildus izskaidro atšķirību starp izdevumu izmaiņām starp nemainīgas un mainīgas politikas scenāriju.

Jau sagatavojot Latvijas Stabilitātes programmu 2015.-2018.gadam bija zināms, ka 2016.gadā tiek prognozēta negatīva fiskālā telpa un līdz ar to, izstrādājot 2016.gada budžetu valdībai būs nepieciešams pieņemt diskrecionārus lēmumus negatīvās fiskālās telpas aizpildīšanai. Izvērtējot Latvijas iesniegto Stabilitātes programmu, EK balstoties savās aktuālajās pavasara prognozēs un ņemot vērā Stabilitātes programmā paredzēto, secināja, ka 2016.gadā Latvija būtiski pārsniedz MTO un izstrādājot nākamā gada budžetu ir nepieciešami korektīvie pasākumi, lai novērstu neatbilstību. Latvijas Stabilitātes programma 2015.-2018.gadam arī paredzēja, ka sakarā ar īstenotajām reformām veselības nozarē, Latvija izmanto papildus novirzi no MTO, saskaņā ar EK komunikāciju par esošā SIP regulējuma elastības labāku piemērošanu attiecībā uz strukturālajām reformām. Tāpat Latvijas Stabilitātes programmas 2015.-2018.gadam fiskālais scenārijs paredzēja, ka papildus izdevumi aizsardzībai tiek definēti kā vienreizēji izdevumi, kas neietekmē strukturālās bilances mērķu sasniegšanu. Jāatzīmē, ka EK izvērtējot iesniegto Stabilitātes programmu, neatbalstīja pieeju, ka papildu izdevumi aizsardzībai tiek definēti kā vienreizējie pasākumi un neatbalstīja elastības klauzulas piemērošanu strukturālajām reformām veselībā, jo tiek pārsniegts drošības attālums līdz Māstrihtas 3% deficīta griestiem. Līdz ar to EK savās rekomendācijas ir norādījusi, ka Latvijai ir nepieciešams nodrošināt, ka novirze no vidēja termiņa budžeta mērķa 2016.gadā ir vienīgā pielaide, kas saistīta ar sistēmisko pensiju reformu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, 2016.gada budžets ir sagatavots:

- 1) prognozējot, ka vispārējās valdības nominālais deficīts 2016.gadā ir 1% no IKP, kas saskaņā ar Latvijas prognozēm ļauj nodrošināt EK fiskālajā rekomendācijā noteikto;
- 2) izstrādājot papildu diskrecionāros ieņēmumus palielinošos un izdevumus samazinošos pasākumus, lai likvidētu negatīvo fiskālo telpu un nodrošinātu finansējumu valdības definētajām prioritātēm – iekšējai un ārējai drošībai, veselībai un izglītībai;
- 3) pieņemot papildus diskrecionāros lēmumus iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšanai;
- 4) nodrošinot turpmākas darbības ēnu ekonomikas samazināšanai un nodokļu iekasējamības uzlabošanai.

Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem

	EKS kods	2015	2016
		% no IKP	
Neto aizdevumi (+) vai aizņēmumi (-) (B.9) pa apakšsektoriem			
1. Vispārējā valdība	S.13	-1,4	-1,0
2. Centrālā valdība	S.1311	-1,6	-1,0
3. Štatu valdība	S.1312		
4. Vietējā valdība	S.1313	0,0	-0,1
5. Sociālās nodrošināšanas fondi	S.1314	0,1	0,1
6. Procentu izdevumi	D.41	1,2	1,2
7. Primārā balance		-0,2	0,2
8. Vienreizēji un citi īslaicīgi pasākumi			
9. Reālā IKP pieaugums (%) (=1. Tabulā 1.a)		2,1	3,0
10. Potenciālā IKP pieaugums (=2 Tabulā 1.a)		2,9	3,1
iemaksas:			
- darbaspēks		0,2	0,3
- kapitāls		1,0	1,0
- kopējais faktoru ražīgums		1,6	1,8
11. Starpība starp faktisko un potenciālo IKP (% no potenciālā IKP)		-0,2	-0,4
12. Budžeta bilances cikliskā komponente (% no IKP)		-0,1	-0,1
13. Cikliski koriģētā balance (1 - 12) (% no IKP)		-1,4	-0,9
14. Cikliski koriģētā primārā balance (13 + 6) (% no IKP)		-0,1	0,3
15. Strukturālā balance (13 - 8) (% no IKP)		-1,4	-0,9

Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2015.-2016.gadā

	EKS kods	2015	2016
		% no IKP	
1. Bruto parāds		36,3	39,9
2. Bruto parāda izmaiņas		-3,8	3,6
Kopējā parāda izmaiņas ietekmējošie faktori			
3. Primārā bilance		-0,2	0,2
4. Procentu maksājumi	EDP D.41	1,2	1,2
5. Krājumu izmaiņas, t.sk.		-5,2	2,6
Valsts parāda netiešā procentu likme		3,2	3,4
Citi mainīgie			
6. Likvidi finanšu aktīvi			
7. Neto finansiālais parāds (7=1-6)			
8. Parāda amortizācija		0,7	1,0
9. Ārvalstu valūtā denominētā parāda īpatsvars		29,4	25,9
10. Vidējā dzēšana		5,06 gadi	
<i>Informācijai - aprēķinos izmantotie IKP dati:</i>			
IKP faktiskajās cenās, milj.euro		24841,6	26126,5

Tabula 2.c: Netiešās saistības

% no IKP	2015	2016
Valsts un pašvaldību galvojumi	0,87	0,94

Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS kods	2015	2016
		% no IKP	
1. Kopējie ieņēmumi pie nemainīgas politikas	TR	34,8	33,3
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	12,4	12,3
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,6	7,3
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	8,3	8,1
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,7	0,6
1.6. Pārējie ieņēmumi		5,8	5,0
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		28,2	27,6
2. Kopējie izdevumi pie nemainīgas politikas	TE	36,2	34,6
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	9,6	9,3
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,4	6,0
2.3. Sociālie maksājumi	D.62 D.632	11,4	11,0
tai skaitā bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	1,2	1,2
2.5. Subsīdijas	D.3	0,6	0,6
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	4,2	3,5
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,0	0,1
2.8. Pārējie izdevumi		2,7	3,0

Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS Kods	2015	2016
		% no IKP	
1. Ieņēmumu plāna kopsumma	TR	34,8	34,3
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	12,4	12,6
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,6	7,9
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	8,3	8,2
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,7	0,7
1.6. Pārējie ieņēmumi		5,8	4,8
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		28,2	28,6
2. Izdevumu plāna kopsumma	TE3	36,2	35,3
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	9,6	9,6
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,4	6,2
2.3. Sociālie maksājumi	D.62 D.632	11,4	11,0
tai skaitā bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	1,2	1,2
2.5. Subsīdijas	D.3	0,6	0,6
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	4,2	3,6
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,0	0,1
2.8. Pārējie izdevumi		2,7	3,0

Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija

	EKS Kods	2014	2014	2015	2016
		milj. euro	% no IKP		
1. Izdevumi ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kas atbilst saņemtajiem ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumiem		1214,3	5,0	4,6	3,9
2. Cikliskie izdevumi bezdarbnieku pabalstiem					
3. Diskrecionāri ieņēmumu pasākumi		0,0	0,0	0,2	0,5
4. Ieņēmumu palielinājums, kas apstiprināts ar likumu					

Tabula 4.c Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā

4.c.i) Vispārējās valdības izdevumi izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātībai

	2015		2016	
	% no IKP	vispārējās valdības izdevumi, %	% no IKP	vispārējās valdības izdevumi, %
Izglītība	5,6	15,7	5,4	15,5
Veselība	3,6	9,9	3,4	9,8
Nodarbinātība	0,1	0,4	0,2	0,4

4.c.ii) Vispārējās valdības izdevumi funkciju sadalījumā

	COFOG kods	2015	2016
		% no IKP	% no IKP
1. Vispārējie sabiedriskie pakalpojumi	1	4,7	4,5
2. Aizsardzība	2	1,0	1,4
3. Sabiedriskā kārtība un drošība	3	1,9	1,8
4. Ekonomiskā darbība	4	4,7	4,5
5. Vides aizsardzība	5	0,7	0,6
6. Mājoklis un komunālā saimniecība	6	1,2	1,1
7. Veselība	7	3,6	3,4
8. Atpūta, kultūra un reliģija	8	1,5	1,4
9. Izglītība	9	5,6	5,4
10. Sociālā aizsardzība	10	11,4	11,0
11. Kopējie izdevumi	TE	36,2	35,3

2016.gada valsts budžeta projekts sagatavots ievērojot šādus pamatprincipus:

1. Valsts ārējo un iekšējo aizsardzības spēju uzlabošana. Ņemot vērā joprojām nestabilo drošības situāciju reģionā, valdība uzskata par absolūto nepieciešamību paaugstināt valsts aizsardzības kapacitāti, straujāk kāpinot finansējumu aizsardzības nozarei. Svarīgi ir atzīmēt, ka papildus izdevumu pieaugums tika nodrošinās pieejamās fiskālās telpas ietvaros, nodrošinot fiskālo nosacījumu ievērošanu.
2. Limitēts valdības atbalsts citām prioritārajām nozarēm. Šogad budžeta izstrāde sākās ar nepieciešamību novērst negatīvu fiskālo telpu. Valdības pieņemtie lēmumi, palielinot ieņēmumus un samazinot izdevumus, tādā veidā likvidējot negatīvo fiskālo telpu un rodot finansējumu aizsardzībai un iekšējai drošībai, deva iespēju piešķirt papildu finansējumu citām nozarēm tikai ļoti limitētā apjomā – tāpēc bez aizsardzības un iekšējās drošības šajā vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projektā tika noteiktas tikai divas papildu prioritātes – veselība un izglītība.
3. Nodokļu iekasējamības palielināšana, virzoties uz nodokļu ieņēmumu apjomu pret iekšzemes kopproduktu 1/3 apmērā. Latvija tradicionāli ir valsts ar relatīvi zemu nodokļu slogu, kas ir arī viens no zemākajiem rādītājiem ES, tomēr aktuālie valdības lēmumi, kas paredz pārskatīt atsevišķus nodokļu politikas aspektus nodrošina, ka turpmākajos gados nodokļu ieņēmumu attiecība pret IKP stabilizēsies un vidējā termiņā būs ar pieaugošu tendenci.
4. Iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana. Sociālās un ienākumu nevienlīdzības mazināšanai no 2016.gada ir paredzēts palielināt minimālo algu no 360 uz 370 *euro*, palielināt neapliekamo minimumu no 75 uz 85 *euro*, kā arī uzsākt diferencētā neapliekamā minimuma ieviešanas procesu. Pašreizējā valdības politika paredz arī turpināt sniegt atbalstu iedzīvotājiem obligātās iepirkuma komponentes kompensēšanai elektroenerģijas gala tarifā, attiecīgi nodrošinot gan horizontālu atbalstu, gan arī papildus atbalstot aizsargātās iedzīvotāju grupas.

Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā**5.a.i) Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vispārējās valdības budžetā³**

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2016	2017	2018
						% no IKP		
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtības izmaiņu pārcelšana uz 2017. gadu	Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtības izmaiņu pārcelšana uz 2017. gadu	TEN	D.29, D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,13	-0,25	0,12
Solidaritātes nodokļa ieviešana	Solidaritātes nodokļa piemērošana summai, kas pārsniedz valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu noteikto apmēru	Solidaritātes nodoklis	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,17	0,00	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
Akcīzes nodokļa paaugstināšana naftas produktiem	Akcīzes nodokļa paaugstināšana benzīnam no 411,21 <i>euro</i> līdz 436,0 <i>euro</i> par 1000 litriem, dīzeļdegvielai (gāzeļļai), petrolejai un degvielaļļai, kuras kolorimetriskais indekss ir mazāks par 2,0 un kinemātiskā viskozitāte 50oC ir mazāka par 25 mm ² /s, no 332,95 <i>euro</i> līdz 341,0 <i>euro</i> par 1000 litriem, sašķidrinātajām naftas gāzēm no 161,0 <i>euro</i> līdz 206,0 <i>euro</i> par 1000 kg.	Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Akcīzes nodokļa paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem un alum	Akcīzes nodokļa paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem un alum ar 01.04.2016., 01.04.2017. un 01.04.2018.	Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,02	0,02
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
PVN dzīvojamo telpu apsaimniekošanai (atbilstoši EK pārkāpumu procedūrai) ar 01.07.2016	PVN dzīvojamo telpu apsaimniekošanai (atbilstoši EK pārkāpumu procedūrai) ar 01.07.2016	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04	0,04	0,00

³ Valdības atbalstītie lēmumi (minimālās darba algas palielināšana un ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma palielināšana 2016.gadā par 10 *euro* mēnesī, kā arī diferencētā neapliekamā minimuma un solidaritātes nodokļa ieviešana no 2016.gada) mazinās strādājošo ienākumu nevienlīdzību, jo strādājošo ar zemākām algām nodokļu slogs samazināsies, savukārt strādājošo ar lielām algām nodokļu slogs pieaugs. Tā piemēram, pēc FM veiktajiem aprēķiniem, darbinieka (bez apgādībā esošām personām), kurš saņem 500 *euro* mēnesī, nodokļu slogs (IIN, darba ņēmēja un darba devēja VSAOI summas attiecība pret bruto algas un darba devēja VSAOI summu) samazināsies no 41,4% uz 2015.gadā uz 38,5% 2021. gadā. Savukārt strādājošā (bez apgādībā esošām personām), kurš saņem 5000 *euro* mēnesī, nodokļu slogs pieaugs no 40,6% 2015.gadā uz 44,2% 2021.gadā.

Darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta noteikšana	Sākot ar 2017. gadu tiks noteikts darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālais valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	SOC	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,21	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,03	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
PVN kultūras pakalpojumiem	PVN kultūras pakalpojumiem	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jutīgām grupām)	IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jutīgām grupām)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,10	0,00	0,00
Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro	Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro (no 75 euro līdz 85 euro)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,07	0,00	0,00
Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
		SOC	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Diferencētā neapliekamā minimuma ieviešana	Diferencētā neapliekamā minimuma ieviešana	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,02	0,02
Informācijas apmaiņas procesa uzlabošana starp finanšu iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestu	Informācijas apmaiņas procesa uzlabošana starp finanšu iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestu	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu tehnisko prasību pilnveidošana	Kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu tehnisko prasību pilnveidošana	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,07	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Azartspēļu nodokļu likmju paaugstināšana	Azartspēļu nodokļa likmes palielināšana sākot ar 2016.gada 1.janvāri - katram azartspēļu automātam par katru spēles vietu no 3 141,70 euro līdz 3 300 euro un katram ruletes, kāršu vai kauliņu spēles galdam no 17 279,36 euro līdz 18 000 euro.	Izložu un azartspēļu nodoklis	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00

Lauku zemes speciālās vērtības pieauguma ierobežošana	No 2016. līdz 2020.gadam tiks noteikts, ka speciālās vērtības nekustamā īpašuma nodokļa vajadzībām pieaugums lauku zemēm nepārsniegs 20 procentus no iepriekšējā gadā zemes vienībai aprēķinātās speciālās vērtības nekustamā īpašuma nodokļa vajadzībām	NĪN	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
Finanšu stabilitātes nodevas bāzes pieaugums (Noguldījumu garantiju likums)	Finanšu stabilitātes nodevas bāzes pieaugums (Noguldījumu garantiju likums)	Finanšu stabilitātes nodeva	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Minimālās dividendēs izmaksājamās peļņas daļas palielināšana 2016.gadā no 70% līdz 90 %, 2017.gadā no 27% līdz 75% un 2018.gadā no 27% līdz 70%	Minimālās dividendēs izmaksājamās peļņas daļas palielināšana 2016.gadā no 70% līdz 90 %, 2017.gadā no 27% līdz 75% un 2018.gadā no 27% līdz 70%	Maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu	D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,10	0,22	0,18
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī 23% apmērā	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,23	0,00	0,00
Mikrouzņēmuma nodokļa likmju izmaiņu atcelšana	Mikrouzņēmuma nodokļa likmju izmaiņu atcelšana (iepriekš paredzēts likmes pieaugums 2016. gadā no 11% uz 13%, 2017. gadā no 13% līdz 15%, uzņēmumiem, kuru apgrozījums ir no 7000 līdz 100 000 euro)	SOC	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,02	-0,02	0,00
Pārējie pasākumi kopā				Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Kopā						0,80	0,34	0,34

5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi vispārējās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	EKS kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
					2016	2017	2018
					% no IKP		
Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana līdz 370 <i>euro</i> ar 2016.gada 1.janvāri		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Citi pasākumi (pārdales, t.sk. ES fondu īstenošanai), ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu palielinājums u.c.)			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,09	0,40	0,12
MK pieņemtie lēmumi (t.sk., izdevumu samazinājums 3% apmērā)			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,16	0,51	0,10
Nacionālo bruņoto spēku kaujas spēju celšana		P.2, D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,20	0,15	0,16
Jaunsardzes kustības attīstība		P.2, D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,01	0,00
Atlīdzības nodrošināšana Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,10	0,00	0,00
Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodrošināšana ar funkciju izpildei nepieciešamajiem šaujamieročiem		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Latvijas Republikas valsts robežas iekārtošana, uzturēšana un zemes īpašuma tiesību sakārtošana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Valsts drošības stiprināšanas pasākumi		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Kompensācijas reģionālajām pasta piegādēm		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Tehnisko palīglīdzekļu klāsta pilnveidošana un modernizēšana, kā arī rindu pēc tehniskajiem palīglīdzekļiem samazināšana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Papildu atlīdzības nodrošināšana Ieslodzījumu vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu kopuma izpildes nodrošināšanai		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,00
Kompensējamo medikamentu apmaksas C-hepatīta un HIV/AIDS pacientiem nodrošināšana		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
Valsts galvoto aizdevumu slimnīcām atmaksas nodrošināšana		D.99	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
Pārējie pasākumi kopā			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	-0,01
Kopā					0,39	1,09	0,38

5.b.i): Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi centrālās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2016	2017	2018
						% no IKP		
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtības izmaiņu pārceļšana uz 2017. gadu	Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa maksāšanas kārtības izmaiņu pārceļšana uz 2017. gadu	TEN	D.29, D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	-0,13	0,12
Solidaritātes nodokļa ieviešana	Solidaritātes nodokļa piemērošana summai, kas pārsniedz valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu noteikto apmēru	Solidaritātes nodoklis	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,17	0,00	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Akcīzes nodokļa paaugstināšana naftas produktiem	Akcīzes nodokļa paaugstināšana benzīnam no 411,21 <i>euro</i> līdz 436,0 <i>euro</i> par 1000 litriem, dīzeļdegvielai (gāzeļļai), petrolejai un degvielaļļai, kuras kolorimetriskais indekss ir mazāks par 2,0 un kinemātiskā viskozitāte 50°C ir mazāka par 25 mm ² /s, no 332,95 <i>euro</i> līdz 341,0 <i>euro</i> par 1000 litriem, sašķidrinātajām naftas gāzēm no 161,0 <i>euro</i> līdz 206,0 <i>euro</i> par 1000 kg.	Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Akcīzes nodokļa paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem un alum	Akcīzes nodokļa paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem un alum ar 01.04.2016., 01.04.2017. un 01.04.2018.	Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,02	0,02
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
PVN dzīvojamo telpu apsaimniekošanai (atbilstoši EK pārkāpumu procedūrai) ar 01.07.2016	PVN dzīvojamo telpu apsaimniekošanai (atbilstoši EK pārkāpumu procedūrai) ar 01.07.2016	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04	0,04	0,00
Darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta noteikšana	Sākot ar 2017. gadu tiks noteikts darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālais valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	SOC	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,21	0,00
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
PVN kultūras pakalpojumiem	PVN kultūras pakalpojumiem	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00

IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jūtīgām grupām)	IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jūtīgām grupām)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro	Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro (no 75 euro līdz 85 euro)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
		SOC	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Informācijas apmaiņas procesa uzlabošana starp finanšu iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestu	Informācijas apmaiņas procesa uzlabošana starp finanšu iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestu	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu tehnisko prasību pilnveidošana	Kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu tehnisko prasību pilnveidošana	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,07	0,00
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Finanšu stabilitātes nodevas bāzes pieaugums (Noguldījumu garantiju likums)	Finanšu stabilitātes nodevas bāzes pieaugums (Noguldījumu garantiju likums)	Finanšu stabilitātes nodeva	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Minimālās dividendēs izmaksājamās peļņas daļas palielināšana 2016.gadā no 70% līdz 90 %, 2017.gadā no 27% līdz 75% un 2018.gadā no 27% līdz 70%	Minimālās dividendēs izmaksājamās peļņas daļas palielināšana 2016.gadā no 70% līdz 90 %, 2017.gadā no 27% līdz 75% un 2018.gadā no 27% līdz 70%	Maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu	D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,10	0,22	0,18
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī 23% apmērā	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,05	0,00	0,00
Pārējie pasākumi kopā						0,01	0,01	0,01
Kopā						0,50	0,44	0,33

5.b.ii): Diskrecionārie izdevumi pasākumi centrālās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	EKS kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
					2016	2017	2018
					% no IKP		
Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana līdz 370 <i>euro</i> ar 2016.gada 1.janvāri		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Citi pasākumi (pārdales, t.sk. ES fondu īstenošanai), ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu palielinājums u.c.)			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,09	0,40	0,12
MK pieņemtie lēmumi (t.sk., izdevumu samazinājums 3% apmērā)			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	-0,16	0,51	0,10
Nacionālo bruņoto spēku kaujas spēju celšana		P.2, D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,20	0,15	0,16
Jaunsardzes kustības attīstība		P.2, D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,01	0,00
Atlīdzības nodrošināšana Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,10	0,00	0,00
Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu nodrošināšana ar funkciju izpildei nepieciešamajiem šaujamieročiem		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Latvijas Republikas valsts robežas iekārtošana, uzturēšana un zemes īpašuma tiesību sakārtošana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Valsts drošības stiprināšanas pasākumi		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Kompensācijas reģionālajām pasta piegādēm		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Tehnisko palīglīdzekļu klāsta pilnveidošana un modernizēšana, kā arī rindu pēc tehniskajiem palīglīdzekļiem samazināšana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Papildu atlīdzības nodrošināšana Ieslodzījumu vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Salaspils kodolreaktora likvidācijas pasākumu kopuma izpildes nodrošināšanai		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,01	0,00
Kompensējamo medikamentu apmaksas C-hepatīta un HIV/AIDS pacientiem nodrošināšana		D.3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,02	0,00	0,00
Valsts galvoto aizdevumu slimnīcām atmaksas nodrošināšana		D.99	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	0,00
Pārējie pasākumi kopā			Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,03	0,00	-0,01
Kopā					0,39	1,09	0,38

Tabula 5.c. Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vietējās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2016	2017	2018
						% no IKP		
Solidaritātes nodokļa ieviešana	Solidaritātes nodokļa piemērošana summai, kas pārsniedz valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu noteikto apmēru	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
Darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta noteikšana	Sākot ar 2017. gadu tiks noteikts darba ņēmēja un darba devēja pārskata mēneša minimālais valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,02	0,00
IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jutīgām grupām)	IIN atvieglojumu atcelšana par pilngadīgām un darbspējīgām personām (saglabājot atvieglojumu bērniem līdz 24 gadiem un sociāli jutīgām grupām)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,08	0,00	0,00
Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro	Mēneša neapliekamā minimuma palielināšana par 10 euro (no 75 euro līdz 85 euro)	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,05	0,00	0,00
Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	Minimālās mēneša darba algas palielināšana no 360 uz 370 euro	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01	0,00	0,00
Diferencētā neapliekamā minimuma ieviešana	Diferencētā neapliekamā minimuma ieviešana	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,02	0,02
Lauku zemes speciālās vērtības pieauguma ierobežošana	No 2016. līdz 2020.gadam tiks noteikts, ka speciālās vērtības nekustamā īpašuma nodokļa vajadzībām pieaugums lauku zemēm nepārsniegs 20 procentus no iepriekšējā gadā zemes vienībai aprēķinātās speciālās vērtības nekustamā īpašuma nodokļa vajadzībām	NĪN	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	-0,01	0,00	0,00
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes saglabāšana 2015. gada līmenī 23% apmērā	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,19	0,00	0,00
Pārējie pasākumi kopā				Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00	0,00	0,00
Kopā						0,20	0,04	0,02

Tabula 6.a: Valstu specifiskās rekomendācijas

Nr.	Pasākumi	Apraksts
1	Nodrošināt, ka novirze no vidēja termiņa mērķa 2015. un 2016.gadā atspoguļo vienīgi pielaidi, kas saistīta ar sistēmisko pensiju reformu.	2015.gada vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,4% no IKP, kas par 0,4% pārsniedz likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” prognozēto vērtību. Augstāku deficītu pamatā nosaka būtiski zemāki nodokļu ieņēmumi lēnākas prognozētās ekonomikas izaugsmes dēļ, kā arī augstāki prognozētie izdevumi sociālajiem pabalstiem valsts speciālajā budžetā un augstāki pašvaldību budžeta izdevumi atlīdzībai un kapitālieguldījumiem. 2015.gada vispārējās valdības budžeta strukturālais deficīts tiek prognozēts 1,4% no IKP, kas par 0,4% pārsniedz likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” prognozēto vērtību. 0,1% izmaiņas veido bilances cikliskās komponentes samazināšanās no 0,0% no IKP likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam” uz -0,1% no IKP. Pieļaujamais strukturālā deficīta mērķis 2016.gadā tiek noteikts izmantojot vairāku pakāpju pieeju, kas detalizēti ir aprakstīta Stabilitātes programmā. Attiecībā uz MTO tiek saglabāta Stabilitātes programmā noteiktā pieeja nosakot divus atšķirīgus MTO, nacionālo MTO, kas saglabājas -0,5% no IKP un MTO SIP izpratnē, kas tiek noteikts -1,0% no IKP līmenī. Mērķis šādai pieejai bija izveidot drošības spilvenu, kas nodrošinātu, ka noteiktie strukturālās bilances mērķi ir saskaņā ne tikai ar nacionālo pieeju, bet arī, lai pārrēķinot izlaižu starpību pēc EK standartizētās metodoloģijas, tiktu nodrošināta atbilstība SIP nosacījumiem. Vispirms par atskaites punktu tiek ņemts MTO (tiek veidoti divi scenāriji – viens ar nacionālo MTO un otrs ar MTO SIP izpratnē), kam tiek piemērotas atkāpes, kas izriet no iemaksu palielināšanās 2. pensiju līmenī, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1175/2011. Veicot aprēķinus tika konstatēts, ka 2016.gadā stingrākus nosacījums nosaka SIP un atbilstoši šai pieejai strukturālās bilances mērķis 2016.gadā tika noteikts -0,9% no IKP.
2	Uzlabot profesionālo izglītību un apmācību, paātrināt izglītības programmu reformu un palielināt mācekļa darba piedāvājumu.	Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM) izstrādāja un Saeima 2015.gada 23.aprīlī pieņēma likumu „Grozījumi Profesionālās izglītības likumā” (turpmāk – PIL grozījumi), kas stājās spēkā 2015.gada 15.maijā. PIL grozījumi ietvert regulējumu par profesionālās kvalifikācijas līmeņu atbilstību Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (turpmāk – LKI) līmeņiem, par profesionālās izglītības iestāžu konventa izveidošanu un konventa kompetenci un nosaka nozares ekspertu padomes izveidošanu un kompetenci. 2015.gada 18.jūnijā Saeima pieņēma likumu „Grozījumi Izglītības likumā”, kas stājās spēkā 2015.gada 16.jūlijā (turpmāk – IL grozījumi). Grozījumi IL definē LKI un tās līmeņus, nosakot, ka LKI līmeni ir piesaistīti Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, kā arī uzsverot mācību rezultātus un to pēctecību. Līdz 2015.gada 30.novembrim plānots izstrādāt un MK apstiprināt kārtību, kādā tiek izveidotas un darbojas nozaru ekspertu padomes (turpmāk – NEP), kā arī noteikt darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību. Sava noslēgumā stadijā ir profesionālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošana. Kopš 2010.gada IZM padotībā esošo profesionālās izglītības iestāžu skaits ir samazinājies indikatīvi par 42,9%. Ar 2015.gada 1.septembri ir likvidētas 9 profesionālās izglītības iestādes, tās attiecīgi konsolidējot citu izglītības iestāžu sastāvā. Vienlaikus turpinās ieguldījumi profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras tālākai modernizācijai ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” ietvaros. Līdz šim valdība izskatījusi informatīvo ziņojumu – sākotnējo novērtējumu par specifiskā atbalsta mērķa (turpmāk – SAM) 8.1.3. „Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu

	skaitu” īstenošanu. Notiek paplašinātā sākotnējā ietekmes novērtējuma, projektu vērtēšanas kritēriju, to piemērošanas metodikas un MK noteikumu projektu saskaņošana. Ir uzsākts darbs pie SAM 8.5.1. “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā” dokumentu izstrādes, projektus plānots uzsākt īstenojot 2016./2017.mācību gadā. Uzsākts darbs pie Metodiskajiem ieteikumiem profesionālās izglītības un vispārējās izglītības iestāžu pavērtēšanai. Metodiskos ieteikumos paredzēts iestrādāt arī Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (EQAVET) rādītājus, kas būs līdzīgi visām Eiropas valstīm. Starp indikatoriem ir profesionālo izglītību ieguvušo skaits salīdzinājumā ar uzņemtajiem, riska grupu iekļaušanās profesionālajā izglītībā u.c. Savukārt SAM 8.5.2. „Nodrošināt profesionālās izglītības atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai” sākotnējais novērtējums un projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji ir apstiprināti ES fondu uzraudzības apakškomitejas sanāksmē 2015.gada 28.maijā. Šobrīd rit MK noteikumu projekta saskaņošana, savukārt projektu īstenošanas uzsākšana plānota 2016.gadā.
Nodrošināt, ka jaunais augstākās izglītības sistēmas finansēšanas modelis stimulē kvalitāti.	2015.gada 29.jūnijā tika apstiprināts konceptuālais ziņojums “Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā” (2015.gada 29.jūnija MK rīkojums Nr. Nr.333), kas sniedz pārskatu par Pasaules Bankas īstenotā pētījuma gaitu un rezultātiem, izvirza priekšlikumus jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanai un raksturo alternatīvos risinājumus atkarībā no pieejamā finansējuma un to paredzamo ietekmi uz Latvijas augstākās izglītības konkurētspēju un pieejamību. Vienlaikus MK tika atbalstīts IZM priekšlikums par augstākās izglītības finansēšanas modeļa maiņu, kura apraksts ir sniegts konceptuālajā ziņojumā. Konceptuālais ziņojums kā Latvijas sociālekonomiskajai situācijai piemērotāko risinājumu izvirza trīs pīlāru finansēšanas modeli, kura galvenie elementi (pīlāri) ir 1) pamata finansējums (institucionālais finansējums studiju procesa un pētniecības nodrošināšanai); 2) snieguma finansējums (finansējums, kas tiek piešķirts par studiju un pētniecības rezultātu sasniegšanu) un 3) inovāciju finansējums (uz nākotnes attīstību vērsts finansējums, kas veicina iestāžu specializāciju un profilu attīstību). 2015.gadā IZM pārskatīja augstskolu un koledžu finansēšanas no valsts budžeta kārtību; 2015. gada 28. jūlijā tika atbalstīts MK noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 12.decembra noteikumos Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem"", kas nosaka kritērijus sniegtā finansējuma piešķiršanas kārtībai, kas iezīmēja finansēšanas modeļa otrā pīlāra ieviešanas fāzi. 2015.gadā uzsākta trešā pīlāra finansējuma plānošana no ES struktūrfondu līdzekļiem darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskā atbalsta mērķa aktivitāšu ietvaros. Vienlaikus tiek gatavoti papildu grozījumi MK noteikumos Nr.994, kas noteiks studiju vietas bāzes izmaksas un izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientus. MK 2015.gada 14.jūlijā tika apstiprināta jaunā studiju programmu licencēšanas un augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas kārtība. Jaunā studiju programmu licencēšanas un augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas kārtība veicinās studiju programmu kvalitātes uzlabošanu. Licencēšanu un akreditāciju turpmāk veiks neatkarīga organizācija – Akadēmiskās informācijas centrs (turpmāk – AIC), līdz 2018.gadam panākot AIC iekļaušanu Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā (The European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR). 2015.gada 18.augustā pieņemti MK noteikumi Nr. 479 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.4. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt atbalstu EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei” īstenošanas noteikumi”, kas veicinās AIC kapacitātes attīstību.
Mērķtiecīgāk novirzīt finansējumu pētniecībai un	Tika turpinātas zinātnes strukturālo reformu īstenošana saskaņā ar MK 2014.gada 19.augustā apstiprināto informatīvo ziņojumu “Par Latvijas zinātnes strukturālo reformu īstenošanu līdz 2015.gada 1.jūlijam”. Latvijas zinātnes strukturālās reformas līdz 2015.gada

	stimulēt privātā sektora investīcijas inovācijā, pamatojoties uz pārdomātas specializācijas shēmu.	1.jūlijam ietver četrus galvenos virzienus: 1) zinātnisko institūciju iniciētās reformas; 2) normatīvā regulējuma un pārvaldības uzlabošana zinātnes nozarē; 3) atbalsta pasākumi zinātnisko institūciju iniciētajām reformām un 4) zinātniskās darbības monitoringa sistēmas izveidošana. Iesniegts izskatīšanai MK 2015.gada 15.septembra sēdē informatīvā ziņojuma „Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa sistēma” projekts, kas izstrādāts, lai nodrošinātu publisko ieguldījumu zinātnē, tehnoloģiju attīstībā un inovācijās ietekmes monitoringu un izpildītu nosacījumus investīciju programmu īstenošanas uzsākšanai ieguldījumiem pētniecībā un attīstībā ES struktūrfondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā. Savukārt 2015.gada 16.aprīlī Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS) tika izsludināts Informatīvais ziņojums par zinātniskās darbības teritoriālo kartējumu.
3	Veikt konkrētus pasākumus, lai reformētu sociālo palīdzību, nodrošinot pabalstu piemērotību, un veikt pasākumus nodarbinātības palielināšanai.	2015.gada 11.jūnijā VSS izsludināti grozījumi likumā "Par sociālo drošību", kas reglamentē minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu. Likumprojekts atrodas saskaņošanas procesā. 2015.gadā tika turpināti un pilnveidoti dažādi aktīvās darba tirgus politikas pasākumi (turpmāk – ADTP). Ar grozījumiem MK 2011.gada 25.janvāra noteikumos Nr.75 “Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem” (stājās spēkā 2015.gada 16.jūnijā), tika pilnveidoti atsevišķu nodarbinātības pasākumu īstenošanas nosacījumi, t.sk.: - paredzot, ka atbalstu reģionālajai mobilitātei nokļūšanai darba vai apmācību vietā var saņemt arī bezdarbnieki, kuri iesaistās pasākumos „Pasākumi noteiktām personu grupām” (subsīdētā nodarbinātība), Apmācība pie darba devēja un Profesionālajā apmācībā, pārkvalifikācijā, kvalifikācijas paaugstināšanā un neformālās izglītības programmās; - paredzot, ka, izvēloties izglītības iestādes bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību īstenošanai, netiek paredzēta publiskā iepirkuma procedūra un izglītības iestādes izvēlas paši bezdarbnieki vai darba meklētāji, tādējādi veicinot apmācību pieejamību, vienlaikus nosakot fiksētas apmācību kuponu vērtības; – pasākumos noteiktām personu grupām paredzot jaunu pakalpojumu - atbalsta persona darbā personai ar garīga rakstura traucējumiem, kas palīdz pasākuma ietvaros integrēties darbavietā (līdzdalība pārrunās ar darba devēju, atbalsta sniegšana darba vadītāja norādīto darba uzdevumu apgūvē un izpildē, komunikācijas un saskarsmes veidošana ar darba devēju, darba vadītāju un darba kolēģiem, psiholoģiska un motivējoša atbalsta sniegšana) un ievērot darba kārtības noteikumus un darba pienākumus u.c. 2015.gada septembrī projekta “Latvijas visaptverošas aktīvās novecošanās stratēģijas izstrāde iedzīvotāju darba mūža pagarināšanai un uzlabošanai” (turpmāk – projekts) ietvaros tika saņemts Pasaules Bankas veiktā pētījuma “Aktīvās novecošanās izaicinājumi ilgākam darba mūžam Latvijā” (“The Active Aging Challenge for Longer Working lives in Latvia”) gala nodevums. Pētījumā ir sniegtas rekomendācijas aktīvās novecošanās situācijas uzlabošanai, kas tiks izmantotas visaptverošas aktīvās novecošanās stratēģijas un 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskā atbalsta mērķa 7.3.2. “Paildzināt gados vecāku nodarbināto darbaspēju saglabāšanu un nodarbinātību” aktivitāšu izstrādē. Projekta ietvaros 2015.gada oktobrī tiks organizēta konference “Aktīvā novecošanās darba mūža pagarināšanai un uzlabošanai” ar mērķi analizēt aktīvās novecošanās situāciju un izaicinājumus Eiropā, vēršot uzmanību uz nodarbinātības aspektiem, kā arī iepazīties ar valstu pieredzi attiecībā uz pielāgošanos mainīgajiem darba tirgus apstākļiem un efektīvu esošā darbaspēka potenciālā izmantošanu un

	tehniskais seminārs par Pasaules Bankas veikto pētījumu par aktīvas novecošanās situāciju Latvijā ar mērķi padziļināti izskatīt pētījuma rezultātus. 2015.gada 27.augustā tika organizēts seminārs, lai iepazītos ar pētījuma⁴ „Ieguldām jauniešos: Latvija” rezultātiem. Pētījuma ietvaros izstrādātas rekomendācijas jauniešiem paredzēto atbalsta mehānismu pilnveidei. OECD eksperti iesaka Latvijai pilnveidot un uzlabot informācijas apmaiņu skolu un pašvaldību starpā par riskam pakļautajiem jauniešiem, lai vēl vairāk samazinātu priekšlaicīgi skolu pametušo jauniešu skaitu. Tāpat eksperti rosina uzlabot saikni starp pabalstu saņemšanu un jauniešu līdzdalību programmās, izveidot kvalitatīvu darba vidē balstītu apmācību sistēmu, cieši sadarbojoties skolām un darba devējiem. Vienlaikus OECD iesaka stiprināt un uzlabot karjeras konsultāciju pieejamību skolās, lai motivētu skolēnus, kas vēlas pārtraukt mācības, iesaistīties profesionālās izglītības programmās. OECD eksperti augstu novērtējuši Latvijas interešu izglītības sistēmu un piedāvā to sasaistīt ar citiem sociāliem, veselības un nodarbinātības pakalpojumiem, tādējādi sasniedzot lielāku skaitu riskam pakļauto jauniešu. Tāpat OECD eksperti rosina palielināt Nodarbinātības valsts aģentūras un pašvaldību sociālo dienestu kapacitāti, jo īpaši konsultantiem, kas strādā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem. OECD pētījuma sākotnējos rezultātus Latvija izmantos jaunas atbalsta programmas jauniešu, kuri nemācās un nestrādā, izstrādei Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras īstenotajā projektā "Proti un dari". Tā īstenošana plānota sadarbībā ar pilsētas vai novada pašvaldībām. Vienlaikus priekšlikumus atbalsta sistēmas pilnveidei izskatīs Jauniešu garantijas programmas ieviešanas konsultatīvā padome, un lems par izmaiņām programmas pasākumu īstenošanas nosacījumos.
Samazināt lielo nodokļu īpatsvaru cilvēkiem ar zemiem ienākumiem, novirzot nodokļu slogu uz avotiem, kam ir mazāka negatīvā ietekme uz izaugsmi.	Turpinot mazināt iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzību, valdība atbalstīja un no 2016.gada 1.janvāra plānots palielināt minimālo mēneša darba algu no 360 līdz 370 <i>euro</i>, tāpat no 75 uz 85 <i>euro</i> palielināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu, tai pašā laikā, apstiprinot arī diferencētā neapliekamā minimuma ieviešanu no 2016.gada, kas būtiski mazinās slogu mazo algu saņēmējiem un palielinās to ienākumus. Plānots arī ieviest solidaritātes nodokli (darba algām, kas pārsniedz 4 050 <i>euro</i> mēnesī), līdz ar to tiks novērsta nevienlīdzība, ka personas ar augstākiem darba ienākumiem maksā procentuāli mazāk nodokļu nekā personas ar zemākiem ienākumiem. Ar 2016.gada 1.janvāri paredzēts paaugstināt akcīzes nodokļa likmi svinu nesaturošam benzīnam, dīzeļdegvielai, petrolejai, degvielai, kuras kolorimetriskais indekss ir mazāks par 2,0 un kinemātiskā viskozitāte 50°C ir mazāka par 25 mm²/s, un sašķidrinātajām naftas gāzēm. Ar 2016.gada 1.janvāri paredzēts paaugstināt akcīzes nodokli smēķējamai tabakai un tabakas lapām, savukārt ar 2016.gada 1.jūliju plānots ieviest jaunu akcīzes nodokļa objektu - elektroniskajās cigaretēs izmantojamus šķidrumus. Saskaņā ar 2015.gada 18.jūnijā pieņemtajiem grozījumiem likumā “Par akcīzes nodokli” ar 2015.gada 1.augustu tika paaugstinātas akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem un alum, un tās ir plānots paaugstināt arī ar 2016.gada 1.aprīli.

⁴ Ar pētījumu angļu valodā iespējams iepazīties OECD interneta vietnē <http://www.oecd.org/countries/latvia/investing-in-youth-latvia-9789264240407-en.htm>

	Rīkoties, lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmas pieejamību, izmaksu lietderību un kvalitāti un slimnīcu finansēšanu sasaistītu ar sasniegumos balstītiem mehānismiem.	Veselības ministrija turpina darbu pie pasākumiem, kas minēti progresa ziņojumā par Latvijas Nacionālās reformu programmas „Eiropas 2020” stratēģijas īstenošanai.
4	Uzlabot tiesu iestāžu sistēmas efektivitāti, palielinot visu pušu (tostarp maksātnespējas administratoru) pārskatatbildību, nodrošinot piemērotus līdzekļus, lai apkarotu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un stiprinot Tieslietu padomes nozīmi.	Lai stiprinātu un paplašinātu Tieslietu padomes lomu, sagatavoti grozījumi likumā „Par tiesu varu” (2015.gada 25.augustā iesniegti Valsts kancelejā izskatīšanai MK sēdē), kas paredz Tieslietu padomes kompetenci rajona (pilsētas) tiesas priekšsēdētāja un apgabaltiesas priekšsēdētāja iecelšanā un atbrīvošanā no amata; tiesneša pārcelšanā uz vakanto tiesneša amatu augstāka vai zemāka līmeņa tiesā; tiesneša amata kandidāta atlases, stažēšanās un kvalifikācijas eksāmena kārtības noteikšanā; tiesnešu un tiesas darbinieku apmācību programmu apstiprināšanā. 2015.gada 9.martā MK apstiprināts Rīcības plāns Tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanai un kompetenču attīstīšanai 2015.-2020. gadam (grozījumi rīcības plānā apstiprināti MK 2015.gada 18.augustā). Rīcības plāna uzdevumi veido pasākumu kopumu, kas tiks īstenoti Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 3.4.1.specifiskā atbalsta mērķa - paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai – sasniegšanai. 2015.gada 27.augustā Valsts sekretāru sanāsmē ir izsludināts MK noteikumu projekts „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 3.4.1.specifiskā atbalsta mērķa „Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai” īstenošanas noteikumi”, paredzot, ka pasākumi tiks īstenoti no 2016.gada 1.ceturkšņa līdz 2022.gada 4.ceturksnim no Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) līdzekļiem. Turpinās maksātnespējas procesa administratoru profesijas reforma, kuras mērķis ir uzraudzības un izglītības sistēmas pilnveidošana. Plānots, ka reformā paredzētie mehānismi nodrošinās administratoru darbības uzraudzības sistēmas pilnveidošanu, administratora atbildības līmeņa celšanos, administratora darbības caurspīdīgumu un profesijas prestiža celšanos. Šobrīd reformas ietvaros tiek virzīti divi likumprojekti: 1) likumprojekts „Grozījumi Maksātnespējas likumā” (likumprojekts par administratoru profesijas reformu); 2) likumprojekts „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””, kuram TM ir iesniegusi priekšlikumus, lai paredzētu likumā ietvertu ierobežojumu un aizliegumu attiecināmību uz maksātnespējas procesa administratoru – valsts amatpersonu. Iepriekš bija plānots, ka izmaiņas, kas paredz amatpersonas statusa noteikšanu maksātnespējas procesa administratoriem, stāsies spēkā 2015.gada 1.jūlijā, taču pēc ilgstošām diskusijām Saeimas atbildīgajā komisijā, izmaiņu spēkā stāšanās laiks atlikts līdz 2016.gada 1.janvārim. Tiesu administrācija sadarbībā ar Tieslietu ministriju, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomi un Maksātnespējas administrāciju ir izstrādājusi Elektronisko izsoļu vietni https://izsoles.ta.gov.lv/, kurā no 2015.gada 1.jūlija ir pieejamas zvērinātu tiesu izpildītāju un no 2016.gada 1.janvāra būs arī maksātnespējas procesu administratoru elektroniskās izsoles. Pāreja uz elektroniskajām izsolēm nepieciešama, lai padarītu ērtāku un ekonomiskāku izsoles norisi un novērstu pašreiz sastopamās problēmas izsoļu norisē, kas negatīvi ietekmē gan pārdošanas procesa rezultātu, gan spriedumu izpildes un maksātnespējas procesa intereses kopumā. Elektroniskā vide turklāt

		palielinās izsoles dalībnieku skaitu un būtiski palīdzēs sasniegt izsoles rīkošanas mērķi – pārdot nekustamo īpašumu par iespējami augstāko cenu un norēķināties ar kreditoriem.
Uzlabot tiesību aktus valsts civildienesta jomā, lai stiprinātu pret interešu konfliktu vērsto kārtību un atalgojumu sasaistītu ar atbildību.		Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (turpmāk - atlīdzības likums) normas par atalgojuma noteikšanu jau šobrīd nodrošina, ka atalgojuma noteikšana ir saistīta ar atbildību. Atalgojuma noteikšanā viens no būtiskākajiem faktoriem ir amata saime un līmenis, kas tiek noteikti amatus klasificējot atbilstoši MK 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1075 „Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs”. Amatu klasifikācijā tiek ņemti vērā tādi vērtēšanas rādītāji kā izglītības līmenis, profesionālās pieredzes līmenis, kas nepieciešams amata uzdevumu izpildei, darba un domāšanas sarežģītība, sadarbības veids un apjoms, <u>atbildība par darba norisi un resursu organizēšanu, kā arī atbildība par pieņemto lēmumu ietekmi uz institūcijas darbu, nozari, valsti vai starpvalstu līmeni.</u>

Tabula 6.b: ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu

Nacionālie 2020 mērķi	Pasākumi	Apraksts
Nacionālais 2020 nodarbinātības mērķis (73,0%)	1. Bezdarbnieku apmācību pasākumu pilnveidošana; 2. Atbalsta pasākumu īstenošana jauniešu bezdarba mazināšanai; 3. Ilgstošo bezdarbnieku un sociālās palīdzības klientu efektīva atgriešana darba tirgū un atbalsts reģionālajai mobilitātei; 4. Nodarbinātības dienesta darba efektivizācija; 5. Pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības sekmēšana.	Būtiskākie pasākumi nodarbinātības jomā saistīti ar aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošanas nosacījumu pilnveidošanu. Pārskata periodā Saeimā 1.lasījumā izskatīti “Grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā”. Tie paredz valsts un pašvaldību institūcijām pienākumu reģistrēt Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) vakanču portālā atklātus konkursus uz brīvajām darbavietām, lai nodrošinātu efektīvāku valsts atbalstu bezdarba gadījumā un NVA datu bāzēs vienkopus būtu pieejama informācija par publiskajā sektorā pieejamajām brīvajām darbavietām. Tāpat minētie grozījumi paredz, ka reģionālās mobilitātes veicināšanas pasākumā turpmāk cilvēki varēs piedalīties neatkarīgi no tā, vai strādā pie darba devēja publiskajā vai privātajā sektorā. Šobrīd atbalstu reģionālajai mobilitātei var saņemt tikai komersantu nodarbinātie darbinieki. Ir apstiprināti MK noteikumi ilgstošo bezdarbnieku iekļaušanai sabiedrībā un piemērotā darbā vai apmācībā (MK 2015.gada 11.augusta noteikumi Nr. 468 Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” pasākuma "Ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas pasākumi" īstenošana.), laika posmā no 2015.gada 3.ceturkšņa līdz 2021.gadam paredzot atbalsta sniegšanu 20 tūkst. ilgstošo bezdarbnieku un piesaistot pasākuma īstenošanai 40,04 milj. <i>euro</i>, tai skaitā ESF finansējums - 34,04 milj. <i>euro</i> un valsts budžeta finansējums - 6 milj. <i>euro</i>.
Nacionālais 2020 P&A mērķis (1,5% no IKP)	1. Zinātniskās darbības potenciāla attīstība; 2. Uzņēmumu un zinātnieku ilgtermiņa sadarbības platformas izveide;	Uzņēmumu un zinātnieku ilgtermiņa sadarbības platformas izveide; Atbalsts inovatīvu komersantu attīstībai. Turpinās darbs pie ES struktūrfondu plānošanas perioda 2014.-2020. pasākumiem, kas paredz:

	3. Atbalsts inovatīvu komersantu attīstībai.	– Izveidot tehnoloģiju pārneses sistēmu, lai radītu vidi zinātnisko institūciju ienākumu palielināšanai no valsts finansētu pētījumu komercializēšanas, kā arī lai sekmētu zinātnisko institūciju pētījumu rezultātu pārvēršanu praktiskā uzņēmējdarbībā (pasākums “Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai”); – Atbalstīt uzņēmumu sadarbību ar pētniecības sektoru jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei un komercializēšanai (pasākumi “Atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros”, “Inovācijas vaučeri maziem un vidējiem komersantiem”, “Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā”); – Atbalstīt nodarbināto personu apmācības, lai nodrošinātu uzņēmumus ar atbilstošu darbaspēku un pilnveidotu to prasmes (pasākums “Atbalsts informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un netehnoloģiskām apmācībām, kā arī apmācībām, lai sekmētu investoru piesaisti”); – Motivēt un iedrošināt plašāku sabiedrību iesaistīties uzņēmējdarbības un inovācijas aktivitātēs (pasākums “Inovāciju motivācijas programma”). Paredzams, ka šo aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiktu piesaistīts publiskais (ES SF) finansējums 193,5 milj. <i>euro</i> apmērā (no tā 163,8 milj. <i>euro</i> tieši ar P&A saistītām darbībām). Uzņēmumi Latvijā kopš 2014. gada 1. jūlija var izmantot uzņēmumu ienākuma nodokļa stimulu uzņēmumu P&A izmaksām, kas var tikt norakstītas tajā gadā, kad tās radušās, piemērojot vērtību palielinošu koeficientu „3”. Attiecināmās izmaksas: (1.) uzņēmuma zinātniskā un zinātnes tehniskā personāla izmaksas, kas saistītas ar uzņēmuma veikto pētniecības un attīstības darbu; (2.) pētniecības pakalpojumu, kas saņemti no zinātniskajām institūcijām, izmaksas; (3.) sertifikācijas, testēšanas un kalibrēšanas pakalpojumu izmaksas, saņemot pakalpojumus no akreditētām sertifikācijas, testēšanas un kalibrēšanas institūcijām. Tiek atbalstīti zinātnisko institūciju pasākumi starptautiskā izvērtējumu rekomendāciju ieviešanai, zinātnisko institūciju pētniecības programmu attīstības stratēģiju izstrādei, institūciju apvienošanās juridiskās bāzes un plānu izstrādei, apvienošanās un reorganizācijas pasākumu ieviešanai, kā arī zinātnisko institūciju resursu vadības un rezultātu pārvaldības sistēmas attīstībai. Projektu īstenošana paredzēta līdz 2015. gada beigām. Konsolidācijas veicināšanai un resursu koncentrācijai no 2016. gada bāzes finansējumu nesaņems ar “1” un “2” novērtētās zinātniskās institūcijas, kas nepiedalās zinātnisko institūciju konsolidācijas procesos. Ņemot vērā, ka nākošais zinātnes novērtējums plānots 2017. gadā, zinātniskās institūcijas, kas novērtētas zemu, tiek mudinātas meklēt iespējas integrēties spēcīgākās institūcijās, tādējādi sekmējot resursu koncentrāciju un kritiskās masas veidošanos šajās institūcijās, vai arī vairs netiek finansētas. 2015. gadā ir noslēgusies 2007.-2013. gadu periodā īstenotā ES struktūrfondu aktivitātes cilvēkresursu piesaistei zinātnē 2. kārtā, kuras rezultātā tikai veikti 48 pētniecības projekti, piesaistot jaunus zinātniekus 125 PLE izteiksmē. Tiek turpināta atbalsta sniegšana deviņiem valsts nozīmes pētniecības centriem (turpmāk – VNPC) zinātnes un tehnoloģiju resursu koncentrācijai un attīstībai, kuros ERAF apakšaktivitātes “Zinātnes infrastruktūras attīstība” pirmās kārtas ietvaros tiek finansēta pētniecības infrastruktūras un laboratoriju modernizācija un jaunas aparatūras iegāde (2011.-2015. gads), kopumā modernizējot 27 iesaistītās zinātniskās institūcijas.
--	---	---

		2015.gada augustā tika rīkots publisko diskusiju cikls par VPNC tālākās attīstības iespējām ar mērķi noskaidrot VNPC vadošo un veidojošo institūciju un uzņēmēju viedokli par VNPC tālāko attīstību. Diskusijas rezultāti tiks izmantoti ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas perioda finanšu instrumentu programmēšanai un attiecīgu MK tiesību aktu sagatavošanai. 2015./2016.akadēmiskajā gadā plānots uzsākt īstenot pēcdoktorantūras pētniecības programmu, kuras ietvaros tiks piešķirts finansējums jauno zinātņu doktoru pētījumiem un mobilitātei, tai skaitā pētījumiem uzņēmēju vajadzībām, piesaistot privātā sektora finansējumu. Izstrādāts un tiek saskaņots MK noteikumu projekts “Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.2. pasākuma „Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts” īstenošanas noteikumi”, projekta vērtēšanas kritēriji apstiprināti ES fondu uzraudzības komitejā š.g. 30.aprīlī. Sākotnējai novērtējums un vērtēšanas kritēriji apstiprināti arī šī mērķa 1.1.1.1. pasākumam “Praktiskās pētniecības atbalsts”, kā arī ir izstrādāts MK noteikumu projekts (izsludināts 2015.gada 23.jūlija VSS), šobrīd notiek noteikumu saskaņošanas process. Minētie pasākumi tiek vērsti tādu pēcdoktorantūras pētījumu projektu, vai lietišķo pētījumu īstenošanai zinātniskajās grupās augstskolās un zinātniskajās institūcijās (t.sk. tiem, kas īstenoti uzņēmumos un ārvalsts pētniecības centros), kas sekmē zināšanu pārnesi tautsaimniecībā atbilstoši RIS3 izvirzītajām stratēģiskajām prioritātēm.
Nacionālais emisijas ierobežošanas mērķis (12,2 Mt CO₂)	SEG	1. Ne-ETS nozaru emisiju ierobežošana; 2. Pētniecība, inovācijas, sabiedrības informēšana. Lai nodrošinātu saskaņotu siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas politikas ieviešanu, šobrīd tiek strādāts pie „Klimata pārmaiņu mazināšanas plāna 2015.-2020.gadam”, kā arī „Stratēģijas virzībai uz oglekļa mazietilpīgu attīstību līdz 2050.gadam”. Lai veicinātu sabiedrības iesaisti plāna izstrādē un apstiprināšanas procesā 2015.gadā Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.-2014. gada programmas “Nacionālā klimata politika” iepriekš noteiktā projekta „Nacionālās sistēmas pilnveidošana siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai un ziņošanai par politikām, pasākumiem un prognozēm” ietvaros ir paredzēts organizēt 3 seminārus. Latvijas Vides aizsardzības fonds ir uzsācis vairāku pētījumu projektu konkursu administrēšanu ar mērķi sekmēt klimata politikas ieviešanu un informēt sabiedrību par klimata politikas aktualitātēm. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) ietvaros līdz 2015.gada 30.jūnijam ir noslēgusies projektu īstenošana visos konkursos, tajā skaitā ne-ETS sektorā (piem., elektromobiļu un uzlādes infrastruktūras ieviešana, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju uzstādīšana mājāsaimniecībās). No š.g. 15. līdz 18.oktobrim norisināsies izstāde „Vide un enerģija”, lai izglītotu sabiedrību un izstādes dalībniekus par dažādiem starpdisciplināriem ar vidi un enerģiju saistītiem jautājumiem, par klimata pārmaiņām Latvijā, to samazināšanas iespējām un pielāgošanos klimata pārmaiņām Latvijā, tādējādi veicinot Latvijā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinošu pasākumu īstenošanu un pāreju uz oglekļa mazietilpīgu attīstību.

Atjaunojamās enerģijas mērķis (40,0%)	1. Tiesiskās bāzes sakārtošana;																								
	2. Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana atjaunojamās enerģijas ražošanai;																								
	3. Biodegvielas izmantošanas veicināšana transporta sektorā.																								
	Tiesiskās bāzes sakārtošana 2015.gadā tika turpināts darbs pie esošā atbalsta mehānisma elektroenerģijas ražošanai no AER un koģenerācijā efektivitātes izvērtēšanas un sagatavoti priekšlikumi turpmākajiem risinājumiem. 2015.gada 14.jūlijā ir pieņemti MK noteikumi Nr.395 “Kārtība, kādā energoietilpīgi apstrādes rūpniecības uzņēmumi iegūst tiesības uz samazinātu līdzdalību obligātā iepirkuma komponentes maksājumam”, kas paredz energoietilpīgiem komersantiem iespēju pretendēt uz samazinātu obligātā iepirkuma komponentes līdzdalības maksājumu. Šis atbalsta mehānisms ir iesniegts saskaņošanai EK. Ņemot vērā, ka MK noteiktais moratorijs (noteikts MK 2009.gada 10.martā noteikumos Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā” un MK 2010.gada 16.marta noteikumos Nr.262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamās energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību”) attiecībā uz tiesībām kvalificēties atbalsta saņemšanai pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto jaudu, ir spēkā līdz 2016.gada 1.janvārim, ir pieņemts lēmums pagarināt moratoriju. Ir sagatavots izvērtējums par Subsīdētā elektroenerģijas nodokļa (SEN) likuma faktisko darbību 2014.gadā un 2015.gada pirmajos 7 mēnešos un veiktas turpmākās SEN prognozes, kas iekļautas konceptuālajā ziņojumā “Kompleksi pasākumi elektroenerģijas tirgus attīstībai”. Šis ziņojums izskatīts 2015.gada 31.augusta MK sēdē un MK ir apņēmis turpmākos 3 gadus nepieļaut obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu un saglabāt to pašreizējā līmenī 26,79 EUR/MWh. Šāds risinājums panāks kompensējot obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu no valsts budžeta līdzekļiem, paredzot ieņēmumus budžetā no SEN, PVN un valsts kapitālsabiedrības “Latvenergo” peļņas. Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana atjaunojamās enerģijas ražošanai Ar katru gadu pieaug ražotājiem, kas pārdod elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai saņem garantēto maksu par uzstādīto elektrisko jaudu, izmaksātais kopējais atbalsta apjoms. Ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo no atjaunojamiem energoresursiem un to pārdod obligātā iepirkuma ietvaros, atbalsta apjoms virs tirgus cenas 2015.gada 1.pusgadā bija 65% no 2014.gadā izmaksātā atbalsta apjoma virs tirgus cenas, pārsniedzot 2014.gada 1.pusgadā izmaksāto atbalsta apjomu par 22%.																								
	<i>Atbalsts elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamajiem energoresursiem 2015.gada 1.pusgadā</i>																								
	<table><tr><th></th><th>Iepirktais elektroenerģijas apjoms, GWh</th><th>Ražotājiem izmaksātais atbalsts, milj.euro</th><th>Atbalsta apjoms virs tirgus cenas, milj.euro</th></tr><tr><td>Elektroenerģijas obligātais iepirkums no AER</td><td>417,6</td><td>69,50</td><td>53,96</td></tr><tr><td>Biogāzes elektrostacijas</td><td>186,3</td><td>33,91</td><td>26,89</td></tr><tr><td>Biomases elektrostacijas</td><td>131,10</td><td>20,99</td><td>16,10</td></tr><tr><td>Vēja elektrostacijas</td><td>48,4</td><td>5,27</td><td>3,55</td></tr><tr><td>Hidroelektrostacijas (līdz 5 MW)</td><td>51,7</td><td>9,32</td><td>7,42</td></tr></table>		Iepirktais elektroenerģijas apjoms, GWh	Ražotājiem izmaksātais atbalsts, milj.euro	Atbalsta apjoms virs tirgus cenas, milj.euro	Elektroenerģijas obligātais iepirkums no AER	417,6	69,50	53,96	Biogāzes elektrostacijas	186,3	33,91	26,89	Biomases elektrostacijas	131,10	20,99	16,10	Vēja elektrostacijas	48,4	5,27	3,55	Hidroelektrostacijas (līdz 5 MW)	51,7	9,32	7,42
	Iepirktais elektroenerģijas apjoms, GWh	Ražotājiem izmaksātais atbalsts, milj.euro	Atbalsta apjoms virs tirgus cenas, milj.euro																						
Elektroenerģijas obligātais iepirkums no AER	417,6	69,50	53,96																						
Biogāzes elektrostacijas	186,3	33,91	26,89																						
Biomases elektrostacijas	131,10	20,99	16,10																						
Vēja elektrostacijas	48,4	5,27	3,55																						
Hidroelektrostacijas (līdz 5 MW)	51,7	9,32	7,42																						

		<table><tr><td>Garantētā maksa par uzstādīto AER jaudu</td><td>n/a</td><td>2,58</td><td>2,58</td></tr><tr><td>Kopā</td><td>417,6</td><td>72,08</td><td>56,54</td></tr></table> Biodegvielas izmantošanas veicināšana transporta sektorā 2015.gadā saglabāts biodegvielu 5% obligātais piejaukums un turpināts piemērot samazinātas akcīzes nodokļa likmes biodegvielām un biodegvielu un fosilo degvielu maisījumiem (B100, E85), lai veicinātu biodegvielu pieejamību patērētājiem. 2016.gadā plānots Pilnveidot esošo valsts atbalsta mehānismu, kas tiek īstenots obligātā elektroenerģijas iepirkuma un garantētās maksas par elektrostacijā uzstādīto jaudu veidā, ņemot vērā EK lēmumu par Latvijas valsts atbalsta mehānisma atbilstību ES iekšējā tirgus nosacījumiem, veicot nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā.	Garantētā maksa par uzstādīto AER jaudu	n/a	2,58	2,58	Kopā	417,6	72,08	56,54
Garantētā maksa par uzstādīto AER jaudu	n/a	2,58	2,58							
Kopā	417,6	72,08	56,54							
Nacionālais energoefektivitātes mērķis (0,670 Mtoe)	1.Mājokļu siltināšana; 2.Energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskās un ražošanas ēkās; 3.Efektīvas apgaismojuma infrastruktūras ieviešana pašvaldību publiskajās teritorijās; 4.Energoefektivitātes paaugstināšana siltumenerģijas ražošanā.	KPFI ietvaros līdz 2015.gada 30.jūnijam ir pabeigti 2614 projekti ar kopējo piešķirto KPFI finansējumu 196 milj. <i>euro</i> apmērā, tajā skaitā 2015.gadā pabeigti 306 projekti, kuriem ir izmaksāts finansējums 31 milj. <i>euro</i> apmērā. Uzsākta un 2016.gadā turpināsies Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (EKII) izstrāde un darbības ieviešana, piemēram, tiek izstrādāts projektu konkurss, kura ietvaros tiks sniegts finansiāls atbalsts energoefektivitātes pasākumu īstenošanai valsts nozīmes arhitektūras pieminekļos. Virzība uz nacionālo energoefektivitātes mērķi Latvija izpilda savu paziņoto primārās enerģijas ietaupījuma mērķa sasniegšanas trajektoriju līdz 2020.gadam. Ir panākts bruto iekšzemes enerģijas patēriņa samazinājums no 4,47 Mtoe 2008.gadā līdz 4,31 Mtoe 2013.gadā. Enerģijas patēriņa samazinājumā par 0,16 Mtoe būtiska nozīme ir energoefektivitātes pasākumu īstenošanai. Galvenie politikas virzieni un pasākumi, ko Latvija līdz šim ir ieviesusi energoefektivitātes paaugstināšanai, ir mājokļu siltināšana, energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskās un ražošanas ēkās, efektīvas apgaismojuma infrastruktūras ieviešana pašvaldību publiskajās teritorijās un centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšana. Ražojumu energopatēriņa samazinājums, kas panākts, izpildot ES noteiktās obligātās prasības attiecībā uz energomarkējumu arī dod ieguldījumu primārās enerģijas patēriņa samazināšanā. Energoefektivitātes paaugstināšana mājokļos un rūpnieciskajā ražošanā Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi priekšlikumus darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1.1. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” īstenošanai (MK noteikumu projekts “Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. SAM „Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.1. SAM pasākuma „Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” īstenošanas noteikumi” izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē 2015.gada 12.martā). Šobrīd norit nosacījumu saskaņošanas process ar Latvijas institūcijām un EK. Programmu plānots uzsākt 2015.gada nogalē. Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.1.1. SAM “Veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecības nozarē” ietvaros šobrīd tiek veikts finanšu pieejamības ex-ante izvērtējums. Pēc tā izstrādes 2016.gadā tiks izstrādāts piedāvājums projektu atlases kritērijiem un programmas ieviešanas nosacījumiem. Programmu plānots uzsākt 2016.gada 3.ceturksnī.								

		Energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskajās ēkās Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1.1. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” ietvaros šobrīd tiek veikts programmas sākotnējais izvērtējums, kā arī izstrādāti projektu atlases kritēriji un programmas ieviešanas nosacījumi. Programmu plānots uzsākt 2016.gada 1.pusgadā. Energoefektivitātes paaugstināšana siltumenerģijas ražošanā Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.3.1. SAM “Veicināt energoefektivitāti un vietējo AER izmantošanu centralizētajā siltumapgādē” septembrī/oktobrī tiks uzsākts programmas sākotnējais izvērtējums. Pēc tā izstrādes 2016.gadā tiks izstrādāts piedāvājums projektu atlases kritērijiem un programmas ieviešanas nosacījumiem. Programmu plānots uzsākt 2016.gada 3.ceturksnī.
Nacionālais mērķis attiecībā uz jauniešiem, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši mācības (13,4% (10,0%))	1.Pamata un vidējās izglītības pieejamības nodrošināšana; 2.Modernu mācību metožu ieviešana.	Ir veikta izpēte par kavējumiem profesionālajā izglītībā, apzinot situāciju un sniedzot ieteikumus kavējumu novēršanai, kā arī jauniešu atbalstam. Ir uzsākta pētījuma „Politikas alternatīvu veidošana priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmas risināšanai” īstenošana. Pētījuma rezultāti, (paredzami 2015.gada oktobra sākumā), tiks izmantoti 8.3.4. SAM „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” normatīvā regulējuma sagatavošanā, lai 2016.gadā varētu uzsākt preventīvu un kompensējošu pasākumu īstenošanu izglītības pieejamībai un agrīnas skolu pamešanas mazināšanai. Tiek turpināta 1-gadīgo un 1,5-gadīgo profesionālās izglītības programmu īstenošana jauniešiem vecumā no 17-29 gadiem, kuri nemācās un nav nodarbināti 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības ieguvi Jauniešu garantijas ietvaros” pasākuma “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros” projektā. 2015.gada 4.jūnijā VSS tika izsludināts plāna projekts „Karjeras izglītības īstenošanas plāns valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.-2020.gadam”. Plāna projektā ir identificēti izaicinājumi, iespējamie risinājumi un uzdevumi karjeras izglītības un karjeras attīstības atbalsta pakalpojumu īstenošanai. Paredzams, ka plāna projekts tiks apstiprināts MK 2015.gada oktobrī. Vienlaikus uzsākta 8.3.5. SAM „Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” normatīvo dokumentu izstrāde, paredzot MK noteikumu projekta izsludināšanu valsts sekretāru sanāksmē 2015.gada oktobra sākumā. Paredzams, ka projekta īstenošana tiks uzsākta 2016.gada otrajā ceturksnī. 2015.gada 2.jūlijā VSS tika izsludināts plāna projekts "Pieaugušo izglītības pārvaldības modeļa ieviešanas plāns 2015. – 2020." Līdz 2015.gada beigām ES fonda 8.3.1. SAM „Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu” 8.3.1.1.pasākuma „Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana” projekta ietvaros tiks uzsākta kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības mācību satura izstrāde, kā arī aprobācija 80 izglītības iestādēs. 157 izglītības iestādēs sākot ar 2015.gada 1.septembri ir uzsākta datorikas mācību satura aprobācija pilotprojekta ietvaros. Sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju izstrādātas piecas

		mācību programmu paraugi digitālo kompetenču apguvei, tādējādi piesakot vienu no prioritātēm mācību satura pilnveidē un izvirzot to kā pirmo soli pakāpeniskai kompetencēs balstītā izglītības satura ieviešanai. 2015./2016.mācību gadā paredzēts organizēt centralizētā fizikas, ķīmijas un dabaszinību (pēc izvēles) eksāmena pilotprojekta norisi 12.klašu skolēniem. Turpinās darbs pie profesionālās izglītības programmas saturiskās pārstrukturizācijas ar mērķi izveidot elastīgas profesionālās izglītības programmas, kas nodrošina iespēju ātri reaģēt uz darba spēka pieprasījumu īstermiņā un ilgtermiņā. Līdz 2015.gada 30.novembrim 1.2.1.1.aktivitātes ESF “Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” projekta ietvaros tiks pabeigta 55 modulāro profesionālās izglītības programmu izstrāde, Nozaru kvalifikācijas struktūras izveide un pilnveide atbilstoši Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras astoņiem līmeņiem, Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura izstrāde un 80 profesiju standartu, t.sk., profesionālo kvalifikāciju pamatprasību izstrāde. Nozares izpētes rezultātā ir identificētas kompetences, kuras apgūstamas atsevišķos moduļos, lai novērstu jauniešu priekšlaicīgu atskaitīšanu no izglītības iestādes, un kompetences, kuras var apgūt cilvēki ar īpašām vajadzībām, tā nodrošinot sistēmisku pieeju profesionālajā izglītībā. Sadarbībā ar NEP veikta ārpus formālās izglītības iegūtās kompetences novērtēšanas sistēmas aprobācija un popularizēšana, tostarp paverot iespēju jauniešiem, kuri izkrita no izglītības, nokārtojot eksāmenu, iegūt noteiktu profesionālo kvalifikāciju, kas palielina iespējas darba tirgū. Profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā līdz 2015.gada jūlijam profesionālās kvalifikācijas apliecību ieguvušas 2290 personas. Profesionālās kompetences novērtēšanu iespējams veikt 130 dažādās profesionālajās kvalifikācijās. To nodrošina 42 profesionālās izglītības iestādes. 2015.gada jūnijā tika organizēts 6.Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (EQAVET) ikgadējais forums. Forumā piedalījās profesionālās izglītības un apmācības jomas eksperti no ES dalībvalstīm, lai izvērtētu paveikto 2013.–2015.gados, kā arī izvirzītu mērķus nākamajam darba posmam no 2016. līdz 2017.gadam, tostarp stiprinot sociālo partneru iesaisti profesionālajā izglītībā, prakšu organizēšanu un atbalstu jauniešiem profesionālās izglītības ieguvē.
Nacionālais augstākās izglītības mērķis (34-36%)	1.Augstākās izglītības modernizācija; 2.Augstākās izglītības institūciju materiāli tehniskās bāzes modernizēšana un resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana;	Lai nodrošinātu kvalificētu un darba tirgus prasībām atbilstošu jauno speciālistu sagatavošanu, kas tai skaitā savu profesionālo darbību varētu trupināt kādā no zinātniskajām institūcijām, ES struktūrfondu 2007.-2013. plānošanas periodā 3.1.2.1.1.apakšaktivitātes "Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā, nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem" ietvaros atbalsts tiek sniegts to augstākās izglītības infrastruktūras modernizēšanai, kas īsteno attiecīgas izglītības programmas. 3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika noslēgts 31 līgums par augstākās izglītības iestāžu modernizēšanu studiju procesa uzlabošanai. Šobrīd tiek īstenoti septiņi projekti Studiju nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras modernizācija noslēgusies 13 augstskolu pabeigto projektu ietvaros un 11 koledžu īstenotajos projektos, nodots ekspluatācijā Latvijas Universitātes Akadēmiskā centrs Torņakalnā,

	3. Augstākās izglītības vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana; 4. Studiju un zinātniskās darbības kvalitātes nodrošināšana; 5. Ārvalstu studentu piesaistīšana.	apvienojot vienā ēkā visas dabaszinātņu fakultātes un septiņus dzīvības zinātnes pētniecības institūtus, kā arī aprīkots Rīgas Tehniskās universitātes laboratoriju mācību korpusu vienotā teritoriālā kompleksā Ķīpsalā. ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros 2015./2016. akadēmiskajā gadā tiks uzsākta Pēcdoktorantūras grantu 1.kārtas īstenošana (kopējais indikatīvais finansējums pēcdoktorantūras pētniecībai 64 milj. <i>euro</i>, t.sk. ERAF finansējums 54,4 milj. <i>euro</i>). 2015.gadā turpinās ES struktūrfondu aktivitātes “Cilvēkresursu piesaiste zinātnei” 2. kārtā, kuras ietvaros tiek turpināta 48 projektu īstenošana, kas paredz atbalstu zinātnes jomai, veicinot jaunu darbavietu radīšanu jaunajiem un reemigrējošiem zinātniekiem, jaunu zinātnieku piesaisti pētījumiem ar finansējumu jauno zinātnieku grupu pētniecības darbu izmaksām. Kopējais attiecināmais finansējums aktivitātes īstenošanai. Ar ESF atbalstu no 2009. līdz 2015.gada beigām stipendijas saņēmuši 2130 maģistranti un 1975 doktoranti, t.sk. 2014.gadā no jauna stipendijas ieguvuši 126 maģistranti un 35 doktoranti un 2015.gadā no jauna stipendijas ieguvuši 26 doktoranti un 100 maģistranti. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros plānots sniegt atbalstu kopīgo doktorantūras studiju programmu un studiju programmu ES valodās izstrādei, aprobācijai un akreditācijai, tai skaitā akreditācijas izmaksu segšanai starptautiskās profesionālās organizācijās, kā arī izstrādāto un akreditēto studiju programmu starptautiskā publicitātei. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros plānots sniegt atbalstu augstākās izglītības institūciju attīstības stratēģiju ieviešanai, t.sk. attīstības stratēģiju izstrādei, pilnveidei un to ārējam novērtējumam; atbalsts studiju virzienu padomju darbam, tostarp veicot studiju programmu satura pārstrukturizāciju un aktualizāciju, studiju programmu konsolidāciju; atbalsts augstākās izglītības institūcijas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes paaugstināšanai atbilstoši standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, tostarp personāla atalgojuma un promocijas sistēmas ārējam novērtējumam un sistēmas pilnveidei; atbalsts e-risinājumu, t.sk. e-koplietošanas mehānismu un starpinstitūciju sadarbības risinājumu, attīstībai. 2015.gadā ir piešķirtas 58 Latvijas valsts stipendijas ārzemniekiem studijām un pētniecībai Latvijas augstskolās 2015./2016.akadēmiskajā gadā un 18 Latvijas valsts stipendijas ārzemniekiem dalībai vasaras skolās 2015.gada vasarā. Sākot ar 2016./2017.akadēmisko gadu piešķiramo stipendiju skaitu plānots pakāpeniski palielināt, lai nodrošinātu Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam noteikto rezultātu sasniegšanu (150 stipendijas 2020.gadā). Kopš 2015.gada ES Erasmus + programmas ietvaros ir pieejama jauna aktivitāte - Starptautiskā studentu un personāla mobilitāte, kas ļauj Eiropas augstākās izglītības iestādēm sadarboties ar iestādēm ārpus Eiropas un sniegt atbalstu arī ārvalstu augstskolu studentiem un personālam. Latvijas augstskolas aktīvi piedalās šajā pasākumā, veidojot partnerību ar dažādām institūcijām ārpus Eiropas un piesaistot vairāk ārvalstu studentus.
Nacionālais nabadzības mērķis (21,0%)	1.Ienākumu nevienlīdzības samazināšana;	2016.gada valsts budžeta izstrādes laikā valdība pieņēmusi vairākus lēmumus, kas vērsti uz ienākumu nevienlīdzības mazināšanu un nodokļu progresivitāti:

2. Nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu līdzdalības darba tirgū veicināšana; 3. Diskriminācijas draudu un stereotipu mazināšana, kā arī pilsoniskās līdzdalības veicināšana.	1) lai uzlabotu zemo algu saņēmēju finansiālo situāciju, no 2016.gada minimālā mēneša darba alga tiks palielināta no 360 <i>euro</i> līdz 370 <i>euro</i>; 2) lai mazinātu nodokļu slogu mazo algu saņēmējiem un palielinātu to ienākumus, 2016.gadā par 10 <i>euro</i> tiks palielināts vispārējais neapliekamais minimums (no esošajiem 75 uz 85 <i>euro</i>) un uzsākta diferencēta neapliekamā minimuma ieviešana, 2020.gadā sasniedzot 160 <i>euro</i> mēnesī zemo algu saņēmējiem; 3) tiks ieviests solidaritātes nodoklis, kas skars lielo algu saņēmējus ar darba algu mēnesī vidēji virs 4000 <i>euro</i>, novirzot gūtos ieņēmumus valsts sociālo pabalstu izmaksai; 4) lai novērstu gan krīzes radītās sekas, gan mazinātu nabadzību, tiks pārskatītas krīzes laikā piešķirtās pensijas (no 2010.gada), proti, personām, kurām pensija piešķirta vai pārrēķināta laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim un pensijas kapitāla noteikšanā ņemti vērā apdrošināšanas iemaksu algas indeksi, kas mazāki par skaitli „1”, pensiju paredzēts pārrēķināt no tās piešķiršanas vai pārrēķina dienas. Piešķirtais finansējums 2016.gadā – 4 milj. <i>euro</i>, 2017.gadam – 20,8 milj. <i>euro</i> un 2018.gadam – 46,7 milj. <i>euro</i>. Lai veicinātu nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu iekļaušanos darba tirgū: 1) 2017.gadā piešķirti papildu līdzekļi 754,7 tūkst. <i>euro</i> apmērā īslaicīgās sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņēmēju rindu mazināšanai. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ir tiesības saņemt tādām personu grupām, kuru iekļaušanās sabiedrībā ir apgrūtināta, t.sk., personām ar invaliditāti, personām prognozējamo invaliditāti un personām ar funkcionāliem traucējumiem. Pakalpojums ir vērsts uz to, lai personas iemācītos sadzīvot ar funkcionālajiem traucējumiem, atjaunotu vai iemācītos tās prasmes, kas dažādu apstākļu dēļ ir zudušas, ar mērķi personu atgriezt ne tikai aktīvā sabiedriskajā dzīvē, bet primāri darba tirgū, kas veicina personas ekonomisko patstāvību. Minēto līdzekļu ietvaros ik gadu plānots nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus 855 cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieprasījuši pirmreizēji, 114 cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kuri tos pieprasījuši atkārtoti, un 171 politiski represētām personām un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un cietušajām personām; 2) 2016.gadā piešķirts papildu finansējums 1,6 milj. <i>euro</i> apmērā tehnisko palīg līdzekļu klāsta pilnveidošanai un modernizēšanai atbilstoši personu ar funkcionāliem traucējumiem (t.sk. redzes vai dzirdes traucējumiem vai anatomiskiem defektiem) vajadzībām, tādējādi veicinot mērķa grupas neatkarību un pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā; 3) Apstiprināts normatīvais regulējums par ESF līdzfinansēta pasākuma nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanu darba tirgū īstenošanu (MK 2015.gada 11.augusta noteikumi nr.467 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.1. SAM "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" 9.1.1.3. pasākuma "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" īstenošanas noteikumi"), kas paredz noteikt un pārbaudīt optimālus risinājumus sociālo uzņēmumu izveidei un attīstībai, tai skaitā darba integrācijas sociālo uzņēmumu atbalstam, lai palielinātu nodarbinātības iespējas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem, personām ar invaliditāti un personām ar garīga rakstura traucējumiem. Pasākuma ietvaros plānotais kopējais
--	---

		attiecināmais finansējums ir 19 920 206 <i>euro</i>, tai skaitā ESF finansējums – 16 932 175 <i>euro</i> un valsts budžeta finansējums – 2 988 031 <i>euro</i>; 4) Apstiprināts normatīvais regulējums ESF līdzfinansēta pasākuma īstenošanai diskriminācijas riskiem pakļauto cilvēku iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū (MK 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.352 Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4. SAM „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” pasākuma "Profesionālā rehabilitācija" īstenošana), laika periodā no 2015.gada 4.ceturkšņa līdz 2019.gadam īstenojot atbalsta pasākumus profesionālās rehabilitācijas jomā cilvēkiem ar smagu invaliditāti (I un II invaliditātes grupa) un cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Kopējais finansējums ir 1,25 milj. <i>euro</i>, tai skaitā ESF finansējums - 1,06 milj. <i>euro</i> un valsts budžeta finansējums - 187 tūkst. <i>euro</i>.
--	--	---

2015.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,4% no IKP, kas principā ir tajā pašā līmenī, salīdzinot ar Stabilitātes programmas sagatavošanas laikā, t.i., šā gada pavasarī prognozēto deficīta līmeni.

Savukārt 2016.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts pie nemainīgas politikas tiek prognozēts 1,3% no IKP, kas ir par 0,3% zemāks salīdzinot ar Stabilitātes programmu. Izmaiņas galvenokārt noteica lielāki nekā iepriekš prognozēts nodokļu ieņēmumi, precizēts bāzes izdevumu apmērs valsts budžetā, aktualizētas prognozes saistībā ar ES fondu projektu īstenošanu, aktualizēti izdevumi pašvaldību budžetos, ņemot vērā jaunākus izpildes datus. Nemainīgas politikas scenārijā arī nav iekļauti papildus izdevumi aizsardzībai, lai nodrošinātu straujāku aizsardzības nozares izdevumu pieaugumu līdz 2% no IKP 2018.gadā.

Ņemot vērā 2016.gada valsts budžeta izstrādē valdības atbalstītos lēmumus attiecībā uz ieņēmumus palielinošajiem un izdevumus samazinošajiem diskrecionārajiem pasākumiem, kā arī valdības lēmumus par papildus finansējuma piešķiršanu aizsardzībai, iekšlietu struktūrām, izglītībai un veselības nozarei, vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,0% no IKP. Ņemot vērā to, ka bilances cikliskā komponente 2016.gadā tiek prognozēta -0,1% no IKP, vispārējās valdības budžeta strukturālais deficīts tiek prognozēts 0,9% no IKP, kas atbilst strukturālās bilances mērķim.

Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2015.-2018.gadam

	EKS kods	2014	2015	2016
		% no IKP		
Vispārējās valdības budžeta bilance	B.9			
Stabilitātes programma		-1,4	-1,5	-1,6
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-1,4	-1,4	-1,0
Starpība		0,0	0,02	0,6
Vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas	B.9			
Stabilitātes programma		-1,4	-1,5	-1,6
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-1,4	-1,4	-1,3
Starpība		0,0	0,02	0,3

Pielikums: Metodoloģiskie aspekti

Makroekonomiskās prognozes tiek veidotas vidēja termiņa makroekonomiskajā modelī, kas nodrošina makroekonomisko likumsakarību ievērošanu prognozēs un par pamatu izmanto īstermiņa un vidēja termiņa ekonometrisko modeļu rezultātus, kā arī eksperta vērtējumus.

Sagatavojot nodokļu ieņēmumu prognozes tiek izmantotas plaši pazīstamas prognozēšanas metodes un pieņēmumi, tomēr visvairāk tiek izmantots prognozēšanai speciāli izstrādāts rīks, t.i., modelis LATIM-F. Biežāk izmantotie nodokļu ieņēmumu prognozēšanas paņēmieni:

- izmantojot detalizētu nodokļa ieņēmumu aprēķinu;
- prognozējot nodokļu ieņēmumu īpatsvaru IKP, %;
- prognozējot nodokļa reālās apliekamās bāzes / modelētās bāzes attiecību;
- izmantojot eksperta novērtējumu;
- izmantojot citus paņēmienus.

Lai aprēķinātu nodokļu ieņēmumu prognozes, FM, kā tika minēts iepriekš, izmanto nodokļu ieņēmumu prognožu modeli LATIM-F, kura galvenās sastāvdaļas ir makroekonomisko rādītāju datu bāze, faktisko nodokļu ieņēmumu datu bāze un likumdošanas izmaiņas (ieskaitot nodokļu likmes utt.). Tāpat analizē tiek izmatota Valsts kases, Valsts ieņēmumu dienesta, Centrālās statistikas pārvaldes u.c. informācija.